

1. PATVIRTINTA

UAB „Investicijų ir verslo garantijos“ (INVEGA) valdybos
2013-02-18 sprendimu (posėdžio protokolas Nr. 008)

2. PAKEISTA (PAPILDYTA):

INVEGOS valdybos 2013-08-07 sprendimu (posėdžio
protokolas Nr. 034)

3. PAKEISTA (PAPILDYTA):

INVEGOS valdybos 2015-04-30 sprendimu (posėdžio
protokolas Nr. 020)
(taikoma nuo 2015-06-01)

4. PAKEISTA (PAPILDYTA):

INVEGOS valdybos 2017-03-23 sprendimu (posėdžio
protokolas Nr. 013)

DĖL GARANTIJOS IŠMOKOS MOKĖJIMO PRINCIPŲ NUSTATYMO, KAI TAM TIKROS
APLINKYBĖS NĖRA APIBRĖŽTOS GARANTIJŲ TEIKIMO NUOSTATUOSE, PROCEDŪRŲ VADOVE
AR BENDRADARBIAVIMO SUTARTYSE

NUTARTA nustatyti, kad:

1. Tais atvejais, kai atliekant garantijos išmokos tyrimą yra nustatoma, kad garantijos bankui, kredito unijai ar lizingo bendrovei (toliau – bankas) suteikimo sąlygose nurodytas įkeisti turtas nėra įkeistas ir nebus realizuojamas arba nėra realizuotas, esamos skolos bankui suma yra mažinama neiškeistos užtikrinimo priemonės rinkos verte buvusią garantijos suteikimo metu (kuri buvo pateikta banko teikime ar kitame dokumente) arba pirkimo kaina (kai rinkos vertė nebuvo nurodyta), taikant nekilnojamajam turtui – abiem atvejais 50 proc. koeficientą, o kitam turtui – abiem atvejais 30 proc. koeficientą, išskyrus bendradarbiavimo sutartyje nurodytus atvejus.

2. Tais atvejais, kai atliekant garantijos išmokos tyrimą yra nustatoma, kad paskolos gavėjas nepanaudojo sprendime dėl garantijos suteikimo numatytos panaudoti nuosavų lėšų dalies, kuri buvo nustatyta proporcijos principu, galimos išduoti/išduotos paskolos suma mažinama iki sumos, nustatomos pagal sprendime nurodytą proporciją, atsižvelgiant į faktinę paskolos gavėjo panaudotą nuosavų lėšų dalį. Atsižvelgus į garantijos suteikimo sąlygas ir priėmus sprendimą sumažinti faktiškai išduotos paskolos suma, garantijos išmoka (garantijos suma) mažinama suma, atitinkančia nepagrįstai panaudotą paskolos suma, proporcinga INVEGOS atsakomybės limitui, o sumažinta garantijos suma (nepagrįstai panaudotą paskolos suma) yra didinama INVEGOS negarantuota paskolos dalis (negarantuota suma).

2¹. Tais atvejais, kai sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje buvo nustatyta, kad atitinkama lėšų suma turi būti investuota į projektą iki paskolos lėšų panaudojimo pradžios, o pagal banko pateiktus dokumentus matyti, kad nebuvo tinkamai įvykdyta ši sąlyga, vertinant garantijos išmoką vadovaujamosi šiomis taisyklėmis:

2^{1.1}. Jei iki paskolos lėšų panaudojimo nebuvo investuota sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje nurodyta nuosavų lėšų suma, tačiau paskolos gavėjas investavo visas sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje nurodytas nuosavas lėšas kartu su paskolos lėšomis, tai nelaikoma esminiu pažeidimu, reikšmingai pažeidžiančiu Garantijų teikimo nuostatus ir bendradarbiavimo sutartį. Šiuo atveju garantijos išmoka nemažinama dėl neesminio (formalaus) pažeidimo;

2^{1.2}. Jei paskolos gavėjas sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje nurodyta nuosavų lėšų sumą pervedė ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po paskolos lėšų panaudojimo momento ir nėra duomenų ar įtarimų, kad tai galėjo būti atlikta iš INVEGOS garantuotos paskolos lėšų (pvz., paskolos gavėjas pervedė INVEGOS garantuotos paskolos lėšas pagal išankstinę sąskaitą tiekėjui ir avansas (jo dalis) gražintas paskolos gavėjui, o vėliau tos pačios gražintos lėšos panaudotos kaip nuosavos lėšos ir pan.), laikoma, kad nuosavos lėšos investuotos kartu su paskolos lėšomis ir taikytina 2^{1.1} punkte numatyta išlyga;

2^{1.3}. Jei nuosavų lėšų dėl sumažėjusio projekto dydžio buvo investuota mažiau nei nurodyta sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje, tačiau tokia pat proporcija (ar didesne) buvo sumažinta ir paskolos lėšų suma (t.y. investuotų nuosavų lėšų santykis su panaudotomis paskolos lėšomis yra ne blogesnis nei nustatyta sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje) ir jei tai nepadidino projekto įvykdymo ar projekto atsipirkimo rizikos, tai nelaikoma esminiu pažeidimu ir garantijos išmoka nemažinama. Jei nuosavų lėšų neinvestavimas padidino projekto neįvykdymo riziką (liko skola tiekėjui, dėl neinvestavimo yra apsunkintas užstatas ar sumažėjo užstato vertė) garantijos išmoka nemokama.

2^{1.4}. Jei nuosavos lėšos iki paskolos panaudojimo pradžios nebuvo visiškai investuotos dėl to, kad nebuvo suteikta papildoma akcininko paskola ar papildomais piniginiiais įnašais nebuvo padidintas įstatinis kapitalas, ir ši sąlyga buvo nustatyta sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje – garantijos išmoka nemokama ir laikoma, kad tai galėjo reikšmingai padidinti projekto riziką ir pažeisti INVEGOS kaip garanto interesus.

2^{1.5}. Jei sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje nurodyta nuosavų lėšų suma buvo investuota į projektą, tačiau ne į sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje nurodytas investicijas, bet į investicijas, kurias planuota finansuoti paskolos lėšomis ir (ar) nuosavomis lėšomis po paskolos lėšų panaudojimo pradžios, dėl to, kad vykdant projektą už jas buvo privaloma mokėti anksčiau nei už investicijas, į kurias planuota investuoti iki paskolos lėšų panaudojimo pradžios kaip numatyta sprendime dėl garantijos suteikimo ir garantijoje, tai nelaikoma esminiu pažeidimu, jei tokios investicijos buvo apmokėtos vėliau ir yra pateikti apmokėjimo ir išlaidų pagrindimo dokumentai.

3. Tais atvejais, kai atliekant garantijos išmokos tyrimą yra nustatoma, kad bankas paskolos gavėjui yra išdavęs ne visą INVEGOS sprendime/garantijos lakšte nurodytą paskolos sumą, tačiau paskolos gražinimui pateiktos užtikrinimo priemonės (bei jų vertė) yra tos pačios kaip ir buvo planuota prie maksimalios paskolos sumos (t. y. banko turtu apdrausta paskolos dalis nesikeičia), neišduota paskolos dalis laikoma kaip gražinta ir jos suma yra sumažinama INVEGOS maksimali garantuota paskolos dalis.

4. Tais atvejais, kai atliekant garantijos išmokos tyrimą yra nustatoma, kad bankas paskolos gavėjui yra išdavęs ne visą INVEGOS sprendime dėl garantijos suteikimo/garantijos lakšte nurodytą paskolos sumą, nes dėl nefinansuotų investicijų ar neįsigyto turto paskolos gražinimui užtikrinti dalis planuoto įkeisti turto nėra įkeista (t. y. bankas faktiškai įkeistu turtu apsidraudė mažesnę nei planuota paskolos dalį), INVEGOS suteikta garantija yra skaičiuojama nuo išduotos paskolos sumos (neišduota paskolos dalis nėra užskaitoma kaip gražinta paskola).

5. Tais atvejais, kai atliekant garantijos išmokos tyrimą yra nustatoma, kad bankas paskolos gavėjui atsisakė išduoti paskolos dalį dėl to, kad paskolos gavėjas nepateikė bankui dalies užtikrinimo priemonių, nevykdė kitų paskolos išmokėjimo sąlygų ir apie tokį paskolos gavėjo delsimą bankas informavo INVEGĄ per 5 darbo dienas, INVEGOS suteikta garantija yra skaičiuojama nuo išduotos paskolos sumos (neišduota paskolos dalis nėra užskaitoma kaip gražinta paskola).

6. Svarstant garantijos išmoką laikyti, kad realizavimas pagal fizinio asmens pateiktą laidavimą kaip paskolos užtikrinimo priemonę yra atliktas, jei kredito įstaiga pateikė informaciją, kad yra prisiteista ir išieškoma skola pagal turimą laidavimą, laiduotojo turimo turto sąrašą ir pateikė duomenis apie išieškotas ir tikėtinas išieškoti sumas iš laiduotojo pajamų ir jo turto, arba pateikė informaciją, kad laiduotojo vardu nėra registruoto turto, arba kad tai yra nelikvidus turtas ar turtas, į kurį negalima nukreipti išieškojimo, arba kad tai yra vienintelis šeimos būstas, arba pateikė kitą informaciją dėl realizavimo pagal fizinio asmens laidavimą negalimumo ir (ar) netikslingumo.

7. Tais atvejais, kai paskolos gražinimui užtikrinti yra pateiktas kitos įmonės vekselis ir/ar laidavimas, pateiktą įsipareigojimą laikyti pilnai realizuotu, kai:

7.1. įsipareigojimas yra įvykdytas arba yra pateikiami dokumentai pagrindžiantys, kad įmonė laiduotoja nebeturi galimybių vykdyti įsipareigojimų dėl jos nemokumo (bankrutuojanti ar bankrutavusi įmonė) ar veiklos nutraukimo (įmonė registruoto turto neturi, pajamų negauna, mokesčių, įmokų SODRAI nemoka, įmonės darbuotojai yra atleisti, kitų duomenų, kad ankstesnė įmonės veikla vykdoma – nėra);

7.2. įmonė laiduotoja yra šiuo metu veikianti įmonė, tačiau yra pateikiami jos finansiniai dokumentai (balansas, pelno nuostolio ataskaitos) pagrindžiantys jos turimą turta, gaunamas/gautas pajamas, uždirbtą pelną (patirtą nuostolį), kuriais remiantis yra nustatoma, kad įmonės laiduotojos veikla yra nuostolinga, o jos turto realizavimo atveju gautinų pajamų neužtektų net INVEGOS negarantuotai paskolos daliai padengti.

8. Tais atvejais, kai dalis paskolos yra panaudojama paskolos gavėjo pagal nustatytą paskirtį atliktiems mokėjimams refinansuoti, o garantijos suteikimo sąlygose refinansavimo galimybė nebuvo numatyta, tokio paskolos panaudojimo nelaikyti kaip netinkamo, jei yra pateikiami apmokėjimą pagal nustatytą paskirtį pagrindžiantys dokumentai (PVM sąskaitos faktūros, sąskaitos faktūros (invoice), prekių (paslaugų) pirkimo kvitai) bei jų apmokėjimą pagrindžiantys dokumentai (sąskaitos išrašas, kasos pajamų orderis, kasos čekis), kurie yra išrašyti/atlikti ne anksčiau kaip kreditavimo sutarties pasirašymo data.

9. Tais atvejais, kai dalis paskolos buvo leista naudoti investicijoms finansuoti, o likusi dalis apyvartinėms lėšoms papildyti, tuo atveju, kai dėl investicijų pabrangimo investicijų finansavimui buvo panaudota didesnė dalis paskolos (iki 20 proc.) nei buvo planuota, šis pažeidimas nelaikomas esminiu ir nemažina INVEGOS garantijos.

10. Tais atvejais, kai atliekant garantijos išmokos tyrimą yra nustatoma, kad garantijos kredito įstaigai suteikimo sąlygose nurodytas įkeisti turtas yra dingęs, o kredito įstaiga nesikreipė į teisėsaugos institucijas ir (ar) nepateikė dokumentų, įrodančių atliktus teisinius veiksmus dėl dingusio turto suradimo / tyčinio slėpimo / ar kitų neteisėtų veiksmų, INVEGOS išipareigojimų pagal garantiją kredito įstaigai suma yra apskaičiuojama sumažinant dingusio turto įkeitimo vertę buvusią garantijos suteikimo metu arba pirkimo kainą (kai rinkos vertė nebuvo nurodyta): nekilnojamam turtui – 50 proc.; įrangai, įrengimams ir kitam turtui (išskyrus atsargas) – 70 proc.; atsargoms – 85 proc., išskyrus bendradarbiavimo sutartyje nurodytus atvejus. Tuo pačiu kredito įstaigai nustatomas konkretus terminas, per kurį ji gali pateikti dokumentus, įrodančius atliktus teisinius veiksmus dėl dingusio turto suradimo ir prašyti sumokėti garantijos išmoką ta apimtimi, kuria buvo sumažinta garantijos išmoka dėl dingusio turto. Šis terminas turėtų būti ne trumpesnis nei iki bendradarbiavimo sutartyje numatyto kreipimosi dėl išmokos termino pabaigos, bet visais atvejais ne trumpesnis nei 12 mėnesių.

11. Tais atvejais, kai kredito įstaiga prašo išmokėti garantijos išmokos sumą nerealizavus laidavimo kaip tai nustatyta 6 ir 7 punkte, o laiduotojas yra laidavęs tik konkrečia suma už dalį paskolos, skaičiuojant garantijos išmoką esamos skolos kredito įstaigai suma yra mažinama dydžiu, kuris lygus nerealizuoto laidavimo sumai.

12. Tais atvejais, kai atliekant garantijos išmokos tyrimą nustatoma, kad kreditavimo sutartimi kredito įstaiga reikalavo daugiau paskolos užtikrinimo priemonių, nei buvo nustatyta INVEGOS sprendime dėl garantijos suteikimo, INVEGA gali reikalauti, o kredito įstaiga privalo pateikti dokumentus ir (ar) kitus įrodymus dėl kreditavimo sutartyje visų nurodytų užtikrinimo priemonių realizavimo. Taip pat nustatyti, kad garantijos išmokos atveju, nustačius faktą, kad kredito įstaiga pagal garantuojamos paskolos kreditavimo sutartį (įskaitant kreditavimo sutarties papildymus, jei tokie buvo), paskolos užtikrinimui įkeitė INVEGOS sprendime dėl garantijos suteikimo nenurodyto turto, mokėtina garantijos išmoka mažinama INVEGOS sprendime dėl garantijos suteikimo nenurodyto įkeisti, tačiau kredito įstaigos įkeisto ir realizuoto turto verte, o jei toks turtas nerealizuotas – išmoka apskaičiuojama remiantis Bendradarbiavimo sutarties nuostatomis.

13. Vertinant prašymą dėl garantijos išmokos ar jos dalies mokėjimo, tuo atveju, kai kredito įstaiga su prašymu nepateikė visų dokumentų, patvirtinančių garantijos suteikimo sąlygų įvykdymą, yra nustatomas protingas terminas trūkstantiems dokumentams ir įrodymams pateikti. Terminu trukmė nustatoma atsižvelgiant į trūkstančių dokumentų pobūdį ir visais atvejais negali būti trumpesnė nei 3 mėnesiai. Šis dokumentų pateikimo terminas gali būti pratęstas, jei Kredito įstaiga pateikia INVEGAI prašymą jį pratęsti, nepasibaigus šiam terminui. Kai pasibaigia 3 mėnesių terminas ir (ar) jo pratęsimo terminas, skaičiuojant garantijos išmokos dydį, yra laikoma, kad

garantijos sąlygos yra neįvykdytos ir (ar) nepagrįstos ta apimtimi, kiek jos nepagrįstos tinkamais dokumentais ir įrodymais.

14. Vertinant prašymą dėl garantijos išmokos ar jos dalies mokėjimo, tuo atveju, kai kredito įstaiga su prašymu nepateikė visų dokumentų, patvirtinančių paskolos gražinimo priemonių realizavimą ir (ar) negalėjimą jų realizuoti, kiekvienu atveju nustatomas konkretus terminas, per kurį kredito įstaiga turi pateikti dokumentus apie paskolos užtikrinimo priemonių realizavimą ir gautas lėšas. Šis terminas turėtų būti ne trumpesnis nei bendradarbiavimo sutartyje numatytas terminas ir visais atvejais ne trumpesnis nei 12 mėnesių. Nepasibaigus nustatytam terminui, kredito įstaiga gali pateikti motyvuotą prašymą INVEGAI dėl termino pratęsimo. Tuo atveju, jei terminas, per kurį kredito įstaiga gali kreiptis dėl išmokos mokėjimo pasibaigia, ar pasibaigia terminas, per kurį kredito įstaiga turi pateikti dokumentus apie paskolos užtikrinimo priemonių realizavimo užbaigimą, laikoma, kad išipareigojimai pagal garantijas yra pasibaigę suėjus garantijos terminui ir (ar) garantui nepateikus reikiamų dokumentų.
